

Massenet' armastuslugu Vanemuise laval

Toomas Kuter

Jules Massenet' „Manon”, dirigent Lauri Sirp, lavastaja Marko Matvere, kunstnik Maarja Meeru, osades Alla Popova, Kristian Benedikt, Taisto Noor, Atlan Karp, Mati Kõrts, Taavi Tampuu jt 13. V Vanemuises.

Prevost' legendaarne armastuslugu, mille Massenet' on sedavõrd säravalt ja hingestatult muusikasse valanud, on pärast väikest vaheaega (lavastati 1992. aastal Estonias) toodud taas Eesti teatripublikule vaadata-hinnata. Ja kuigi nii mõnelegi ei pruugi tartlaste pakutud „Manoni” variant olla meeltemööda, on Massenet' muusika sedavõrd võimas, et toimib nii või teisiti ning elamus on tagatud.

Liikuv ja meeleolukas

Marko Matvere lavastus on elav ja liikuv, miski ei seisa paigal ega ole staatiline. Tegelased elavad oma maailmas, olles samas mingi peene niidi abil publikuga seotud, mistõttu moodustavad otsekui osakese saalis olijatest. Seda efekti aitavad suurendada mõne tegelaskuju liikumised saalist lavale ja lavalt saali. Matvere, kelle esimeseks ooperilavastuseks oli kaks aastat tagasi Bizet' „Carmen” Pärnu „PromFestil”, on ka sellesse tänapäevase koega Manoni loosse pikkinud ooperi seisukohalt uudseid elemente. Ajal, mil solistid on haaratud oma aariate või duettide vokaliseerimisest, tegutsevad koor või teisejärgulised tegelased otsekui eraldi maailmas, kusjuures sedavõrd edukalt, et solistid kipuvad nende kõrval tagaplaanile jääma. Selles mõttes taandub kohati isegi muusika tagaplaanile, ja kui lõpuni aus olla, on see mõnes mõttes isegi hea. Lauri Sirp on orkestriga teinud korraliku töö. Kõik on sünkroonis ja paigas. Aeg-ajalt kõlab orkester võib-olla liiga valjusti, mis sunnib ka soliste liigselt häält andma. Väike kammersaal pakuks hoopis rohkem võimalusi huvitavateks piano'deks, mida aga etenduses harva kohtab.

Vähe stabiilsust

Etendus ise läks iga vaatusega paremaks, samuti kasvas vaatusest vaatusesse Alla Popova Manon. Kui alguses oli tema puhul tunda kohatist ebakindlust ning eksalteeritust, siis etenduse arenedes see taandus ning meie ees oli tasakaalukalt kirglik Manon. Teises vaatuses oli Popova sopranis rohkem nüansse ja värve, kohati väga kauneid. Ka fraseeris Popova kenasti. Ilmselt on Manoni vokaalselt raske partii puhul tegemist ühe parema rolliga, mis Popova siiani loonud. Ka duetid Kristian Benediktiga (des Grieux), eriti kolmanda vaatuse teise pildi kuulus duett, kujunesid meeldivaks elamuseks. Des Grieux pole päris Benedikti partii, mida oli paraku ka tunda. Aeg-ajalt jäi tema tenor liiga õrnaks, kohati muutus liiga ekspressiivseks ja tugevaks. Publik võttis Benedikti aga hästi vastu - eks tenorid olegi tavaliselt vaatajate poolt ära hellitatud. Piisavalt oli nii Popova kui Benedikti puhul kirge ning ka kaunist kantileeni. Ent kohati mõjus mõni nende fraas nurgeliselt ja kandiliselt, sealsamas tõid nii Popova kui Benedikt järgmisel hetkel kuuldavale kauni kantileeni. Puudu jäi stabiilsusest kui sellisest. Taisto Noorest kujunes õhtu säravaim esineja, kelle varju jäid isegi ooperi peaosalised Manon ja des Grieux. Tema krahv des Grieux oli tulvil otsustavust, julgust, aga ka isalikkude kiindumust ning armastust. Vokaalselt oli partii laitmatult esitatud, samas piisava kirglikkuse ning isegi kerge paatosega, mis antud kontekstiga hästi haakus. Taavi Tampuu (Brétigny) on ennast Eesti ooperiproduksioonides alati heast küljest näidanud. Erandiks polnud ka „Manon”. Tampuu bariton on jõuline, parajalt metalse kõlaga ning ühtlaselt ilusa fraasiga. Oleks aeg talle usaldada peaosi ning kandvamaid rolle, sest Tampuu on vokaalses plaanis parem nii mõnestki meie